Rejtő Jenő

Az elátkozott part

adamo books kiadó

Rejtő Jenő

Az elátkozott part

Kiadó: Adamo Books Kft.

5540 Szarvas, Gyóni Géza utca 11.

http://adamobooks.com

Felelős kiadó: Pavuk Péter

Copyright © ADAMO BOOKS KFT.

Budapest, 2019

ISBN 978-963-453-493-8

adamo books kiadó

Írta: Rejtő Jenő

Borítót készítette: Ádám Ágnes

Korrektor: Nemere Ilona

Tördelte: Markó Richárd

TARTALOM

Első fejezet	*4*
Második fejezet	*13*
Harmadik fejezet	*31*
Negyedik fejezet	*46*
Ötödik fejezet	*62*
Hatodik fejezet	*71*
Hetedik fejezet	*75*
Nyolcadik fejezet	*89*
Kilencedik fejezet	*115*
Tizedik fejezet	*131*
Tizenegyedik fejezet	*140*
Tizenkettedik fejezet	*154*
Tizenharmadik fejezet	*163*
Tizennegyedik fejezet	*177*
Tizenötödik fejezet	*194*

ELSŐ FEJEZET

Néhány szó egy nadrágról, egy asztalkendőről, magamról és más kétes egyénekről

1.

A Török Szultán már két napja nem ment ki az utcára, mert valaki ellopta a nadrágját. Ezt a ruhadarabot nehéz nélkülözni, ha valaki sétálni megy.

Mi a tanulság ebből?

Nem tudom.

De egészen bizonyos, hogy az ügy mögött tanulságos következtetések húzódnak meg.

Mert ha a Török Szultán nadrágját nem lopják el, vagy ha Tuskó Hopkins jobban ügyel a saját ruházatára, akkor néhány ember, sőt egy kis birodalom sorsa is másképpen alakul. Ilyen rejtélyek húzódnak meg olykor egy nadrág hátterében.

2.

Ezek után elsősorban néhány szót magamról, e regény szerény hőséről.

Jámbor ember vagyok, talán azért, mert anyai ágon egy nagybátyám kántor volt, és már kora ifjúságomban magamba szívtam a jó erkölcs törvényeinek tiszteletét. Ezért csak a legritkább esetben szánom rá magamat arra, hogy Márta napján lopjak. Mártának hívták az anyámat, és ez a nap nagy tiszteletben áll előttem. Ne csodálják maradi erkölcsi felfogásomat; de tapasztalataim a napnál

világosabban igazolták, hogy bizonyos elvek és hagyományok tisztelete nélkül nehéz és göröngyös minden útja az életünknek, míg ha képesek vagyunk eszményeinkért és elveinkért lemondásra, úgy a göröngyös út is simán járható.

Mindezt azért tudom ilyen okosan, művészi egyszerűséggel, de mégis megkapóan leírni, mert magam is kántornak készültem gyermekkoromban.

Hogy mégsem így lett, azt hőn szeretett atyám rábeszélőképessége okozta. Ő ugyan egyszerű halászmester volt, de azt kérte tőlem, hogy matróz legyek, mint az apja, nagyapja és valamennyi őse, beleértve a dédapját is. Lefestette előttem a hajósélet szépségeit, a tengerész kiváltságos helyzetét a polgárok között, és megemlítette Lord Nelsont, aki annak idején dédapám bátorságára hivatkozva ellenezte, hogy az öreget karóba húzzák. Atyám szelíd rábeszélése azonban hatástalan maradt volna, ha utolsó okfejtései során nem ver egy fél árboccal addig, amíg meghajolva érveinek súlya előtt, beálltam hajósinasnak.

De a vágy, hogy hirdetője legyek a békének és az emberszeretetnek, ma is úgy él bennem, mint ifjú gyermekkoromban, amikor az életről még mit sem tudtam, kispajtásaimmal játszadoztam, és hőn szeretett atyámat eltámogattam a mentőállomásra, ha győzött felette a kocsmai söpredék túlereje…

Olvasottságomat anyai ágon szereztem. A *Genovéva* című megható történet volt az első könyv, amelyhez hozzájutottam, és az évek során többször is elolvastam. Később a kezembe került a Gil Blas című munka, és a Sing-Singben tízszer is átfutottam „Lohengrin, a Hattyúlovag” históriáját. Ez a mélyenszántó történet végképpen átformálta a gondolkozásomat, midőn megértettem a mű örök emberi tanulságát: hiába titkolod a múltadat; a nő előbb-utóbb rájön, és te röpülsz, mint egy hattyú.

Mily bölcs és mélyenszántó gondolat.

Szerzetesi hajlandóságomnak tudom be, hogy mindig szívesen elmélkedem egy cella magányában, és csak aki már készített papírzacskót, az tudja, hogy e művelet mennyire alkalmas az elmélyülésre.

Így lettem vándor, aki a megértés, a béke és szeretet elvét hirdeti. Van néhány parancsolatom, amelyeket minden körülmények között megtartok.

1. Kerüld a civódást és a nyers erőszakot.
2. Kerüld a kötekedő embert.
3. Igyekezz szelíd rábeszéléssel hatni felebarátaidra.
4. Ne hivatkozz mentő tanúkra, mert mit érsz vele, ha ismerőseidet bezárják?
5. Ne tégy hamis esküt, csak ha muszáj.
6. Kerüld a részeg embert, hogy téged se molesztáljanak hasonló állapotban.
7. Ne légy hiú és beképzelt, hogy különb és okosabb légy, mint embertársaid.
8. Vasárnap ne lopj, ne csalj, ne verj meg senkit, mert hat nap mindenre elegendő…

Ennyit magamról, jellememről, múltamról, törvényeimről és érdekes egyéniségemről.

3.

Anyám neve napja volt minden baj okozója. A festői Oranban vesztegeltem éppen, állás nélkül, durva lelkű kapitányom miatt, ugyanis a *Pokróc* nevű háromárbocoson teljesítettem szolgálatot, mint másod-alkoholcsempész. Istentelen, erőszakos fráter volt

a kapitány, nagy testi erejével sűrűn visszaélt, lelketlenül ütött, és nem nézte hová. Valami csekélység miatt megrohant az a barom, beverte az orromat, és fejbe ütött egy léccel. Mert szívtelensége, ha kínt okozhatott, nem ismert határt. Csak nehezen sikerült elkerülnöm a további brutalizálást. Közben a fél szemére világtalan lett. De a bordáihoz nem nyúltam. Azok akkor törtek be, amikor a csigalépcsőn legurult a fenékbe. Erről én nem tehettem. Rendes hajón a lépcsőnyílásokat csapóajtóval fedik.

A civódás után nem maradhattam tovább a szolgálatában, és ott álltam a kies Oran festői szépségében, fillér nélkül. Egy matróz. Írásaim sem voltak. Régi ellenségem, a bürokrácia megfosztott ettől a fontos matrózkelléktől.

Szerencsére néhány üzlettársam és barátom éppen szabadlábon időzött a városban, és mint nagy tisztelői az antik műveltségnek, egy karthágói eredetű ciszternában laktak a kültelkek mögött. Tuskó Hopkinstól tudtam meg ezt, miután találkoztunk egy ismerős orgazdánál. Tuskó Hopkins tömzsi volt, de nem kövér, és egy nézeteltérés alkalmával valamivel az arcába vágtak, hogy az orra apró lett, és egészen vörös. A hangja recsegett, mintha egy századot vezényelne állandóan, keménykalapját a tarkójára tolta, egészen apró szivarokat szívott, bizonyára másodkézből, és rendkívül csámpás volt.

Ő vett előbb észre, az utca emberáradatában, amint ott mentem előtte.

Barátságosan a vállamra veregetett, majd felsegített és leporolt.

– Szervusz, Csülök!

– Tuskó! – kiáltottam örömmel. – Téged az ég küldött. Nincs lakásom, és mindössze tíz frankot kaptam a kapitány viharkabátjáért.

– Nem tesz semmit fiam! Nem tesz semmit, fel a fejjel – mondta, mert mindig bizakodott, hangosan és szélesen. – Nincs semmi baj!

– Számíthatok rád?

– Hülye vagy? Barátok között ez nem kérdés.

– Szóval?

– Elisszuk a tíz frankodat, azután majd csak lesz valahogy. Gyere!

Ilyen ember volt. Hűséges barát, és ízig-vérig áldozatkész. Amellett úr. Sohasem állt be matróznak, könnyen szórta a pénzt, és nagy tisztelője volt a nőknek. Foglalkozására nézve mint magánzó járta a világot, amióta egy túlbuzgó főfelügyelő kiterjedt levelezést folytatott múltját illetően a szélrózsa minden hatóságával.

Elittuk a tíz frankot, és távozóban voltunk.

– Ne törődj semmivel – mondta Hopkins, miután a csapos nem engedte belépni a jégszekrénybe, és útba igazított bennünket az ajtó irányába. – Nálam laksz, és rövidesen hozzáfogunk valamihez.

– Te! A tíz frankból elfelejtettünk enni.

– Oda se neki, pajtás, amíg engem látsz. Ide vigyázz! Elmegyünk a Török Szultánhoz, és eszünk.

A Török Szultánról e mű elején említettem már, hogy két napja nem volt az utcán, mert ellopták a nadrágját. Ezt a körülményt fordította Tuskó a hasznunkra. A Török Szultán, akit nagy orra és hosszú karjai miatt neveztek így, félig holtan feküdt szobájában, egy uszályhajón. Az uszályt szárazdokkba fogják vontatni, de hogy addig lécenként ne lopják el, a Török Szultánt alkalmazták őrzőnek, lakás és utólag fizetendő kétszáz frankért. De két hét előtt olyan részeg volt, hogy amíg aludt, addig ellopták a nadrágját, és azóta csak éjszaka mutatkozik a városban egy tarka asztalterítőbe burkolódzva, mint Harun Al Rasid, a kalifa.

A Török Szultánnak Tuskó Hopkins a következő ajánlatot tette: hajlandó rendelkezésére bocsátani a saját nadrágját, a géperejű járművek díjszabását véve alapul, óránként egy frank 45 fillérért vagy átalány árban, a délután tartamára 7 frankért és vacsoráért, két személy számára.

A halódó rágyújtott egy cigarettára.

– Drága – mondta. – Négy frankot kaphatsz, de csak úgy, ha az ingedet is ideadod.

Ne beszéljünk Tuskó ingéről. A Török Szultán kérését csak az teszi érthetővé, hogy neki semmilyen inge sem volt.

– Nyolc frankért az inget is kölcsönadom. Ha nem, hát nem.

Néhány feltűnően durva becsületsértés után megegyeztek utólag fizetendő hat frank negyvenben. Tuskó odaadta a nadrágot és majdnem a teljes inget. Az egyik ujjat, amelyik lejárt, a kabátzsebébe tette. A nadrág csodálatosan bő volt, és rendkívül rövid.

A Török Szultán elsietett.

Ezután türelmesen leültünk az uszály fedélzetén. Tuskó, mint valami törzsfőnök, az asztalterítőbe burkolódzott, és várakoztunk.

– Biztos vagy benne, hogy Török Szultán visszajön? – kérdeztem.

– Mérget vehetsz rá.

– Olyan becsületes?

– Nem hinném… – felelte tűnődve. – De mégis vissza fog jönni. Lakása van itt, és egy szoba kényelmesebb viselet, mint egy nadrág.

Szomorú dolog, hogy néha még az olyan okos emberek is tévednek, mint Tuskó Hopkins. Az orani kikötő lármája felett lassan bealkonyult. És a Szultán nem tért vissza. Tuskó utálattal nézte a testére omló abroszt. Egy gondterhelt asztal benyomását keltette az emberben.

– Csak nem történt valami baj vele? – morfondírozott.

– Hm… ha megpróbált pénzt szerezni és rajtakapták, akkor az is lehet, hogy már ül…

– Az én nadrágomon! – kiáltotta a barátom keserűen.

Rövidesen csillagos díszt váltott az elsötétülő ég, megjelent a hold és egy szuronyos őrjárat.

– Nem jön a gazember.

– Talán még jön.

– Á! Ez a pimasz feladta az állandó lakását. Nem a nadrág az, ami fáj. A ruhatárát valahogy csak felfrissíti az ember, de a becsület… A Török Szultán ellopja az én nadrágomat. Sok gazemberrel

érintkezem, te is jó barátom vagy, de még egymást nem csaptuk be… Ez szomorú dolog.

– Most mi a teendő? – kérdeztem Tuskót.

– Semmi baj, öregem – felelte a barátom. És úgy ült ott, mint aki egy indián főnök és egy konyhaasztal különös kereszteződéséből származik. – Végre is az élet halad tovább a maga útján, és nem fogok megöregedni ebben az abroszban. Odahaza a vízgyűjtő ciszternában laknak ősbérlő barátaim. Te elmész hozzájuk, és hozol egy nadrágot.

– De az is lehet, hogy jön még a Szultán…

– Az nem. Egy nadrág és egy jó barát örökre elveszett számomra. A nadrágért kár. Alig hétéves még. Na mindegy. Nem a ruha teszi az embert. Beérem majd egy rosszabbal is.

Ha látták volna valaha Tuskó Hopkins nadrágját, akkor most kalapot emelnének az ember igénytelensége előtt.

– De… ha kölcsönadnád a nadrágodat – mondta Hopkins –, én félórán belül szereznék ruhát.

Nem lelkesedtem az ötleten.

– Nézd… szeretném, ha megmaradna a barátom is és a nadrágom is…

– Szóval kételkedsz a becsületemben? – szólt metsző, hűvös gúnynyal. – És ezt éppen te teszed, akivel együtt töltöttünk két évet a Sing-Singben? Akivel megosztottuk a rabság keserű kenyerét.

Nagyon meghatottak a szavai, mert valóban úgy volt, ahogy mondta.

– Tuskó, a szívem vérzik, de nem ülök be helyetted mezítelenül az abroszba…

Dobogás hallatszott a felüljáró pallón. Egy mezítlábas suhanc érkezett levéllel.

– Egy őrült adta ide – mondta. – Mindenki őt nézte az utcán, mert egy elefántbőrbe bújt térdig… sok rendőr oszlatta a népet mögötte…

Az elmondottakból ráismertem a Török Szultánra, Tuskó nadrágjában.

– Mit üzent?

– Mondta, hogy jöjjek vele egy ruhásboltba, ott becserélte a nadrágot egy vörös, mohamedán bugyogóra.

Tuskó felhördült.

– Mi?!

– Igen. Becserélte. Mondta, hogy ráfizet, de amikor rajta volt a bugyogó, akkor nagy verést ígért a ruhásnak, és nem adott pénzt… Azután ezt írta, és mondta, hogy hozzam el, majd kapok itt öt frankot és pálinkát…

A fiú lerugdosását sebtiben elintéztük, azután feltéptük a levelet.

Ezt írta a Török Szultán:

„Kedves fijjug!

Sajnos eelőre nem. Látthatójan becsappptallak. kicsinyt. Udjanis puccolllni kell a halyóról. Mert a dullajdonnosog azzz éjjjel. A halyó fennnégbee! egy naggy? ládátt hosztak? Amikorrr. Ell akartam lopnikésőbb mer ők. Elmenteg. akkor észrevetttemm: hogy. A ládábann etj hulllla van. Esz igen rosz jel. Menneküljetekk! el Ti is. A rendtőrség miattt. Szívből sajjnálom. És kivallló Tiz tellettel Negtek.

A törrökk.”

Kutya egy helyzet. Halott van a fenékben.

– Rohanj – mondta Tuskó. – Ha egy óra múlva nem jössz, akkor vízbe ugrom, és soha többé nem tudok partra úszni, nadrág nélkül.

A Török Szultán eljárása sok tekintetben érthető volt, tekintve kétségbeesett helyzetét, de mégis gazság tőle, itt hagyni bennünket egy halottal.

– Megyek…

– Végig az Avenue Marechal Joffre-on, ott már bármelyik sárhányón eljutsz a temetőhöz vezető műútra. Azon túl vannak a ciszternák.

– Rendben van.

– A posta mögött lophatsz esetleg egy autót, úgy gyorsabb.

Felháborodással utasítottam vissza:

– Ma? Márta napján?

– Ja igaz. Te hibbant vagy… Szóval mindegy, csak siess.

Rohantam.